BIOENERGIA

Talousvaliokunta 20.02.2025

Asia: HE 207/2024 vp

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi eräiden suurten ilmastoneutraaliin talouteen tähtäävien investointien verohyvityksestä sekä laiksi Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Bioenergia ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Ilmastoneutraaliin talouteen siirryttäessä huomiota tulee kohdistaa siirtymän toteutukseen kilpailukyky säilyttäen. Biomassojen energiakäyttöön suoraan ja epäsuorasti liittyvät hankkeet ovat energian toimitusvarmuuden, yritysten energiakustannusten hallitsemisen ja sektori-integraation kannalta tärkeitä.

Verohyvityksenä toteuttava tuki investoinneille on kannatettava, sillä toteutuessaan se maksaa itsensä takaisin yritysverojen ja aluetalouden kautta jo ennakkoon.

Pidämme positiivisena, että verohyvitys ehdotetaan toimeenpantavaksi joustavasti. Investointihyvitystä voi hyödyntää pitkäaikaisesti vuoteen 2047 saakka. Tuki on kooltaan merkittävä eli aidosti vaikuttaa investointien toteutumiseen. Hyvä puoli on myös, että hyvitystä voi saada muiden julkisten tukien lisäksi ja tuen saaja voi tehdä tarvittavia yritysjärjestelyitä.

Lisäksi on kannatettavaa, että hallitus esittää laajasti kolmen eri jakson (2.5.1., 2.6 ja 2.8.) mukaan ottamista.

Selkeyttä soveltamisen osalta tarpeen

Ehdotamme kuitenkin joitain muutoksia, jotta verohyvitys on hakijalle selkeämpi ja toimivampi myös projektiyrityksille.

2 § määritelmien ja 3 § soveltamisrajauksesta tai myöskään niiden perusteluosasta ei käy yksiselitteisesti selville, sovelletaanko investointihyvityksessä aina kriisi- ja siirtymäpuitteiden jaksojen yksityiskohtaisia ohjeita vai onko viranomaisella

Bioenergia ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.bioenergia.fi

mahdollisuus soveltaa hallituksen esityksen mukaisesti. Esitykseen on otettu elementtejä eri jaksojen mukaisesti; 2.8 mukaisesti tukirajat ja taannehtivuus. Toisaalta 2.6 osalta esitetään, että vedyn tuottamista verkkosähköllä ei sisällytetä. Toisin sanoen jää epäselväksi, esitetäänkö kaikki poikkeukset kriisi- ja siirtymäpuitteisiin hallituksen esityksessä, jolloin muilta yksityiskohdiltaan niitä lähtökohtaisesti noudatetaan? Soveltamisen osalta selvennys olisi hakijan oikeusturvan kannalta tarpeen.

Tämän tapaisia rajanvetoja voi tulla esimerkiksi, jos hakemuksen kohteena on tuotantolaitos, joka tuottaa soveltamisen piirissä olevaa uusiutuvaa energiaa (puitteiden 2.5 alakohdan mukaisesti), mutta myös toisilla tuotteilla edesauttaa teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämistä (puitteiden 2.6 alakohdan mukaisesti. Tällaisissa tapauksissa hakijan tulee voida esittää, minkä tavoitteen mukaisesti hanketta kokonaisuudessaan arvioidaan.

Toteutuksen aikarajan tulkinnan jousto

Tukipäätöksestä käynnistyvä 36 kk raja projektin toteutukseen on haastava, sillä ennakkoon ei voi tehdä sitovia sopimuksia tilauksesta. Isojen ja usein ainutlaatuisten laitteiden toimitusajat voivat olla lähtökohtaisesti jopa kahden vuoden mittaisia. Riskinä on, että projektille oleellisia sopimuksia joudutaan solmimaan viiveellä ja kovan kansainvälisen kilpailun takia tästä voi seurata viivästyksiä tai heikompi neuvotteluasema. Hyvä puoli 36 kk aikarajassa on, että myöhästyminen ei estä hyvityksen saantia, vaan laskee tuen suuruutta kohtuullisesti.

Pitäisimme kuitenkin parempana, että ennen tukihakemuksen jättämistä ehdollisena solmitut sopimukset hyväksyttäisiin investointihyvityksen piiriin. Näemme, että hyvityksen vaikuttavuus tällöin säilyisi, mutta tukeen liittyvä joustavuus kasvaisi.

Hakemuksen jättämisen osalta jää myös epäselväksi, mihin mennessä hakemus pitää jättää, jotta se tulee käsiteltyä ennen takarajaa 31.12.2025?

Vaikeuksissa olevien yritysten määrittelyn huomioitava projektiyhtiöt ja -rahoitus

Esityksen 4 § Pykälä 1 (tiedonannon 20 kohta) mukaan yrityksen katsotaan olevan vaikeuksissa tietyin ehdoin suuntaviivoista annetun tiedonannon 2014/C 249/01 mukaisesti. Esitetty tulkinta on kuitenkin haasteellinen suurissakin laitoksissa käytössä olevien start-up -tyyppisten kehityshankkeiden tai projektirahoituksen kohdalla, joissa hankkeen pääoma maksetaan takaisin toteutuvan hankkeen kassavirroista.

Kehityshanke toimii omistajien rahoituksella pienellä omalla pääomalla. Myös investoinnin tuottovaatimus vaihtelee eri toimialoilla ja erityyppisten rahoittajien välillä. Siksi määrittelyyn tulisi vielä kiinnittää huomiota ja hakea mahdollisuuksia tulkita hankeyhtiön rahoitustilanne muilla kriteereillä.

Näemme, että hyvitys konkretisoituu kustannuksena valtiolle vain, jos investointi toteutuu. Tässäkin mielessä se on riskitön tuen myöntäjälle. Siksi ehdotamme, että ehto esityksen 4 § pykälässä 1 tulee jättää pois.

Bioenergia ry
Hannes Tuohiniitty
toimialapäällikkö

Lisätiedot: hannes.tuohiniitty(a)bioenergia.fi, puh. 040 1948628